

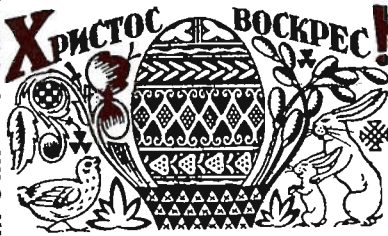
ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

З НАГОДИ В Е Л И К О Д Н Я НАШИМ СПІВРОБІТНИКАМ,
ЧИТАЧАМ ТА ІХ БАТЬКАМ, ОПІКУНАМ, УЧИТЕЛЯМ І ВИ-
ХОВНИКАМ, УСІМ ПРИХИЛЬНИКАМ НАШОГО ЖУРНАЛУ
І ЖЕРТВОДАВЦЯМ

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

ш л е
Редакція „ВЕСЕЛКИ”

ЯКА ЦЕ ПОРА?

Початок — з верби,	Яка це пора є?
Кінець — із сосни,	Хто відгадає?
А разом вони	Отут напишіть
Це кінець — зими.	І голосно скажіть:

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Б. Д.

КОЛИ ЦЕ БУВАЄ?

Сонце ясно світить	Коли це буває?
І ростуть вже квіти,	Отут напишіть
Вже й пташки літають,	І голосно скажіть:
Нас усіх вітають.	

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Б. Д.

І. ХРЕСТИКІВКА

(Уклала Христя Еліяшевська)

- + — — — — музичний інструмент
- + — — — — ім'я дівчини
- + — — — — чим їмо?
- + — — — — буває в школі під час перерви
- + — — — — висить на стіні
- + — — — — ім'я українського поета
- + — — — — лодожерна риба

Початкові букви на місці хрестиків дадуть назву гори, на якій помер Ісус Христос.

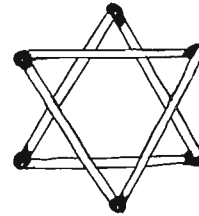
2. ХРЕСТИКІВКА

(Уклала Христя Еліяшевська)

- + — — — — 20-та буква в азбуці
- + — — — столиця Італії
- — + — — доплив Дніпра близько Києва
- — — + — — — герой „Гайдамаків” Шевченка
- — + — — найдовша ріка в Європі
- + — — — маємо на обличчі
- + — — — — перша буква в азбуці

Букви на місці хрестиків дають назву того, чим обдаровують люди одне одного на Великдень в Україні і чим граються тоді діти.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК У ЧИСЛІ „ВЕСЕЛКИ” ЗА БЕРЕЗЕНЬ 73: В ГОСТІ ДО СНІГОДИДА: щоб пройти лабіринтом у гості до снігодіда, треба йти шляхом ч. 8. З ЧОТИРЬОХ П'ЯТЬ:

СПРОБУЙТЕ :

ХРЕСТИКІВКА: 1. Беркут. 2. Олесь. 3. Гриб. 4. Іква. 5. УПА. 6. Київ. 7. Рим. 8. Арка. 9. Їжак. 10. Ніжен. 11. Айстра. Початкові букви дадуть: БОГ І УКРАЇНА. Правильні розгадки з грудневого числа „Веселки” за 1972 рік прислав Марко Л а в р і н з Воррену, Миш.

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 доларів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 4.00 долари. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 — центів.

Обкладинка роботи Юрія Матушевського

“THE RAINBOW” — “VESELKA”

Published monthly, except June to September Bi monthly at Jersey City, New Jersey 81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription \$5.00 per year. UNA members \$4.00 per year. Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Галина Мазепа — Великодні писанки

Христос Воскрес!

Роман ЗАВАДОВИЧ

ХРИСТОС, ЩО БУВ МЕРТВИЙ — ВОСКРЕС

(Оформлення сторінки — Петро Холодний)

Бам — бам! — в передранковий час
Видзвонює радісно дзвін,
До Божого Дому всіх нас
Скликасе-запрошує він.

„Ви чули про чудо чудес,
Ви чули про диво із див?
Христос, що був мертвий — воскрес
І радість, життя воскресив!“

І вже зеленіє трава,
Лугами рясніють квітки,
Щебече пташнина пісова
Дзвінки весняні пісеньки.

До церкви іде дітвора,
Молитву шепочуть уста,
Бо всім привітати пора
Воскреслого Бога-Христа.
„Ісусе, Владико небес,
Даруй нас найбільшим добром:
Зроби, щоб з невопі воскрес
Наш нарід над синім Дніпром!“

Передранковий — досвітлий (at day break,
at the dawn); рясніти — тут: густо вкривати.

21163

НАША ГАЇВКА

(Ілюстрація Галини Мазени)

Гей, весна, весна прийшла,
Нам Великдень принесла!

Ми гаївочку виводим,
Ми травички не пошкодим,
Ми квіток не потопочим,

Заспіваєм і підскачимо
На леваді, на луці —
Здивуються горобці
І розплющать з дива очі
Сірі із піска зайці.

(РЗ)

МОЄ СВЯЧЕНЕ

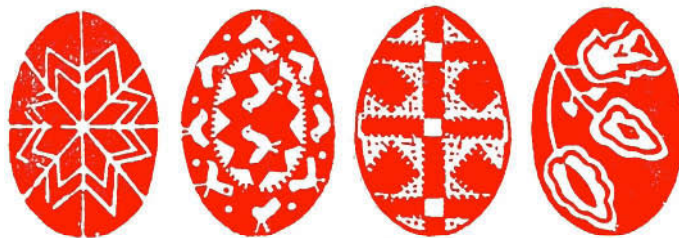
(До ілюстрації Г. Мазени на обкладинці)

Ось подивіться, діточки,
Які у мене писанки!
Я рано-пораненьку встала
Ті писанки сама писала —
Писала, як бабуся мила
Мене навчила.
А ось і пасочка мала —

Я з мамою її пекла.
Я їх в хустинку покладаю
До церкви з батеньком піду,
Засвічу свічку я там
І посвятити все це дам,
Щоб на Великдень і у мене
Було своє свячене.

(РЗ)

Володимир МАЦЬКІВ

Ілюстрація Галини МАЗЕПИ

МАРІЙЧИНА ПРИГОДА

Марійка Загірна ходить до 7-ої класи парафіяльної школи. Про неї говорять, що вона не така, як інші дівчата її віку. Марійка від них поважніша, більше задумана і все щось робить: читає, пише, вишиває або допомагає матері в її хатній роботі. Ще в 4-ій класі навчилася вишивати й дуже полюбила цю роботу. В її кімнаті висить на стіні кілька образків, і всі вони прикрашені вишиваними рушниками. На ліжку лежить подушка у вишитій пошивці. Це все Марійчина робота.

Одного разу, переглядаючи в бібліотеці книжки та журнали, Марійка побачила на кількох сторінках американського географічного журналу прегарні кольорові знімки українських писанок. Довго-довго придивлялась до цих ілюстрацій, а потім прочитала цілу статтю про писанки. І в неї з'явилося бажання навчитися писати такі прегарні писанки. Але як?

Подумавши хвилину, пішла до вчительки, що вчила української мови, і запитала.

Учителька поглянула на Марійку і сказала:

— Якщо б у нашій школі знайшлося бодай десятеро дівчат, що хотіли б навчитися писати писанки, то можна було б улаштувати окремих курс, а потім, може, й конкурс з нагородами за найкращі писанки. Порозумійся з дівчатами, а як збереш охотниць, то скажи мені!

Марійка радо прийняла на себе це завдання. Пішла до книгарні й купила кілька поштових карток з малюнками писанок. Потім позичила в бібліотеці той самий географічний журнал, що його оглядала, та книжку про українське народне мистецтво. Прочитала все, що було написано про писанки, і почала переговори з дівчатами. Їй легко було переконувати дівчат, головне, коли показала їм такі гарні малюнки в чужих журналах. За тиждень зголосилась до вчительки й заявила, що має дванадцятьох охотниць.

За два тижні розпочався в школі курс писання писанок. Вела його молода жінка, знана в цій околиці як добра писанкарка. Вона вміла за-

цікавити дівчат, і всі вони радо взялись до праці. Успіхи були дуже добрі. Коли довідались, що отець парох обіцяв дати нагороду за найкращу писанку, всі старались, щоб їхні писанки були найкращі.

За кілька днів перед Великоднем курс закінчено. Учасниці курсу вибрали по три найкращі свої писанки, наклеїли на кожній малесеньку карточку з своїм числом і передали на конкурс, що мав відбутись під час спільного „свяченого”. На „свячене” кожного року приходили майже всі парафіяни.

Дівчата, що брали участь у конкурсі писанкарства, нетерпеливо чекали на той день. Не менше цікаві були їх батьки, бо такого ще не бувало.

На залі, де відбувалося „свячене”, стояв стіл, а на ньому лежали паски та інші харчі, призначені для свячення. На самому переді на великому полумиску лежали писанки, що їх зробили курсантки.

Отець парох поблагословив харчі та писанки і проголосив, що має відбутися конкурс писанок. Тоді попросив три старші особи, які зналися на народному мистецтві, щоб оглянули писанки на столику і вибрали найкращу.

Серце Марійки та й усіх писанкарок забилося жвавіше. Минали хвилини за хвилинами. Нетерпеливість дівчат зростала. Оглянувши писанки, члени комісії поклали на стіл перед отцем парохом три писанки, заявляючи, що вони — найкращі.

Отець парох добув з кишені картку зі списком писанкарок і знайшов прізвища дівчат, що написали вибрані писанки. Тоді брав у руки кож-

ну писанку і порівнював із списком. Врешті встав і промовив:

— Мені дуже приємно, що наші дівчатка цікавляться українським народним мистецтвом. Це ж дорога спадщина по наших предках, які розвивали це мистецтво довгі століття, а може й тисячоліття на рідній землі. Нам не вільно занехати цієї спадщини! Мені також приємно зазначити, що нагороду одержала Марійка Загірна, яка, як мені сказали, дала почин цьому курсові. Дай, Боже, щоб такої молоді було в нашому народі якнайбільше!

Люди почали оплескувати промову отця пароха, а Марійка почервоніла з радости й не знала, що в цю хвилину робити.

Отець парох покликав Марійку до стола і вручив їй альбом українського народного мистецтва. Знову залунали оплески. Марійка вклонилась отцеві парохіві й усім людям. З її очей покотились сльози радости. Це було її перше відзначення.

Богдан ЛЕПКИЙ

ЗБУДИЛА ВЕСНА...

Збудила весна
Природу зі сна.
Запунала понад гаєм
Пісня голосна.

Вже квітки цвітуть,
Вже й бджілки гудуть,
По долині води сині

Гамірно пивуть.
Чекає земля
На плугатаря:
„Прийди, прийди з плугом,
з зерном,
Відпочипа я!”

Зі сна — стара форма іменника, тепер говоримо: зі сну. Плугатар — орач.

ПИСАНКИ ДЛЯ ОЛЕНКИ

(Ілюстрації Мирона Левицького)

Два зайчики-побігайчики бігли один з поля, другий з лісу, аж на зеленому горбочку зустрілися:

- Здоров, Побігушку!
- Здоров, Гостровушку!
- Ти куди?
- А ти куди?
- Я до села.
- А я до міста.
- Чого ж тобі до міста?

— Ой, та писанок купити на Великдень чемній дівчинці Оленці!

— Запізнився ти, братіку, запізнився! Скоро понесуть у церкву паски святити, а ти собі щойно тепер про писанки пригадав!

— Діла, братіку, діла! Сам здоров знаєш — скільки роботи навесні: то фіялкам очка порозтулювати, то стрункі берізки набіленько помалювати, а то комашок побудити, котрі ще з зимового сну не проснулись... Так заходився то за сим, то за тим, що й про писанки забув. Ну, прощай, я поспішаю!

— Стривай!.. Прикро казати тобі таку новину, та мені так бачиться, що в місті писанок не дістанеш. Всі люди розкупили, хоч би тобі в крамниці, за вікном, одне мальоване яечко залишилось!

— Ой, горенько-горе! Що ж мені робити?.. З чим же я тепер до чемної дівчинки Оленки прийду? З порожнім кошечком?

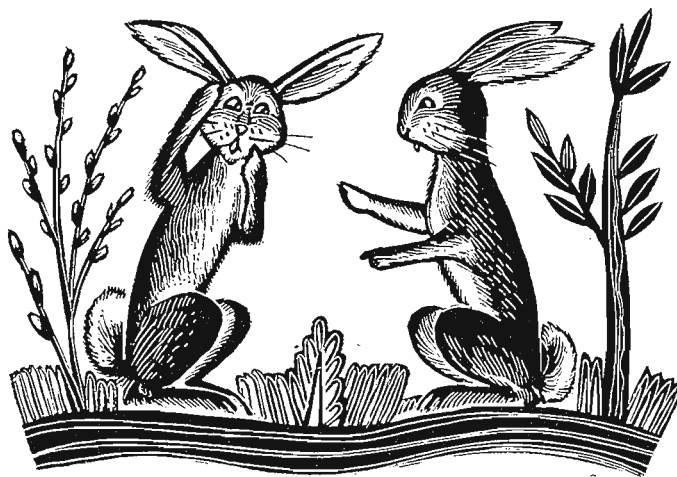
— Не плач, братіку, не журись. Твоє щастя, що ти мені по дорозі трапився. Я знаю, що ми зробимо: тут, недалечко живе тітка-сорока, славна писанкарка, що чудові-пречудові писанки пише. Не звичайною краскою і воском, а просто з неба, з дуги-веселки бере найкращі барви і такі взори розписує, що їм подібних ніде в світі не побачиш!

— Ой, братіку - Гостровушку, веди мене чимскоріше до тітки-сороки, бо я мушу кінце писанок дістати чемній дівчинці Оленці!

— Біжи за мною! Та швидко!

— * * —

Ой, то ж бігли вони, бігли з вітром у перегони, вітер перегнав, воду перепли-

ли, полечком промчались, лісом зашуміли, аж тут тобі гульк! — і тітчина-сорочина хатка стоїть, а сама тітка-сорока сидить на плоті, з окулярами на носі, писальце в дзьобі тримає, в росі весняній його мие: скінчила роботу!

А довкола на зелених луках, ой, Боженьку! — то райські килими землю застелили чи всі веселки з неба попадали?.. Ні, це тітка-сорока таких чудових, українських писанок написала і скрізь на травичці порозклала, щоб сушилися на сонці.

Тут зайчики-побігайчики вклонилися тітці до колін та й один наперед одного заговорили:

— А гроші у вас є?

— Немає, тіточко. Грошей немає.

— То як ви хочете робити торг? Без грошей?

— Та ми не робимо торгу! Це ж ми такий дарунок хочемо принести чемній дівчинці Оленці!

— Гм, чемній... Чи то справді вона така чемна, щоб заслужила собі на писанки, розмальовані всіми барвами веселки?

— Чемна, тіточко! Дуже чемна!

— Побачимо, побачимо. Мене не обдуриш. У мене все записано у великій книзі!

Тут тітка-сорока витягла з дупла старої верби товсту книгу, поправила окуляри на носі і стала читати:

„Оленка, дівчинка восьми років. Ходить до парафіяльної школи, до другої класи. Добре читає і пише по-українському і по-англійському. Щонеділі ходить до цер-

кви, знає катехізм і на лекції релігії відповідає отцеві на кожне питання. Під час перерви в школі не збиткує, не штовхає на сходах дівчаток та хлопців, не галасує на вулиці, не читає „каміксів”, не їсть забагато морозива. Завжди слухає маму і татка, і тільки тоді дивиться на телевізію, як дозволять батьки. Щовечора молиться за здоров'я своїх батьків, бабусі, братчиків і за дідуся, що лишився в рідному краю і просить Бога, щоб послав щастя й добру долю батьківщині”.

Далі вже тітка-сорока й не читала товстої книги, а швиденько зняла з носа окуляри і ласкаво глянула на зайчиків:

— Кошечки маєте?

— Маємо, тіточко!

— Наберіть собі до кошечок найкращих писанок і занесіть їх Оленці. Така чемна дівчинка заслужила справді на гарний гостинець!

— Спасибі вам, тіточко!

— ** —

Як набрали зайчики в кошечки писанок, то так бігли до Оленки, що перегнали

Алла КОССОВСЬКА

ВЕСНА ПРИЙШЛА

На березі чистої прозорої річки, під старою, розлогою вербою спала Весна.

Прилетів до неї Південний Вітер, зашумів у голому вітті старої верби, обвіяв Весну легкими своїми крилами, прошепотів: „Вставай, пора!” і полетів собі далі.

Розплющила очі Весна — і відразу засиніло небо ясною блакиттю.

Усміхнулася Весна — і сонце заграло, засяяло і обсипало землю золотим теплом. Підвелася Весна — і зазеленіла травичка, стелячись їй під ноги. Доторкнулася Весна до гілок старої верби

по дорозі всі автомашини! На щастя, прибігли саме впору, коли пан-отець прийшли святити паски. Побігушок і Гостровушок поставили кошечки з писанками на столі, коло свяченого, а самі щасливі поскакали в поле.

Ой, скільки ж було радості в хаті у цей святковий Великдень!

ІКЕР

і вся верба вкрилася великими пахучими бруньками.

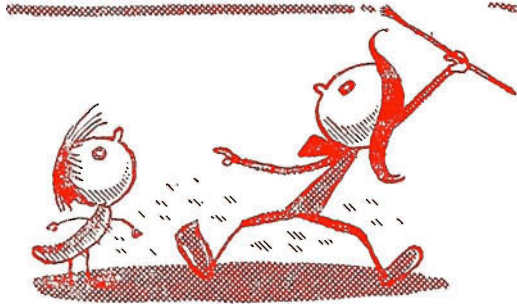
Засміялася Весна — і тисячі струмочків обізвалися срібними голосами, і тисячі пташок защебетали, загомоніли, засвистіли.

І пішла Весна полями і луками, і де прогодила вона — зацвітали сади білим цвітом, витикалися з землі перші весняні квіти: проліски, крокуси, фіялки, конвалії... Діти вибігали Весні назустріч, вітали її приход радісними вигуками. І дорослі усміхалися і вітали одне одного: Весна прийшла!

ЧАП-ЧАЛАП

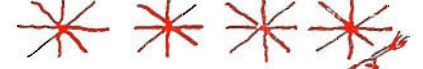
Каже Чап-Чалал: „Корнійку,
Глянь, малюю я лінійку.

Ще й пташок зроблю я п'ять,
Що вгорі собі летять.

А для тебе, Теодоре,
Тут я намалюю гори.

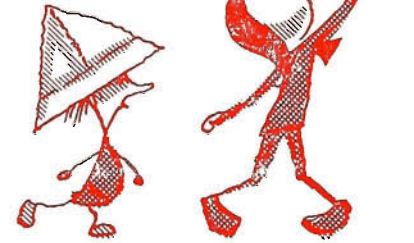
Щоб потішити Маринку,
Рівно виведу драбинку.

Мишка-Кришка ось маленька,
Намалюю їй серденька.

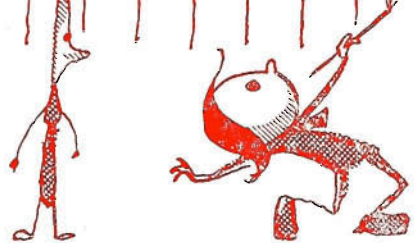
При зірках, мій милий Яцю,
Маю я нелегку працю.

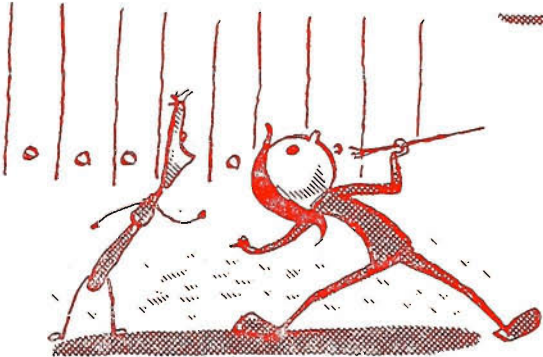
Ось іде малий Микола,
Я зроблю для нього кола.

Теж для Ульяки, для Зозульки
Намалюю три кривульки.

А тобі, малий паничу,
Трохи я тичок наткну.

Між тичками, любий Тольку,
Посаджу дрібну фасольку.

Ти вернешся ще, Корнійку,
Повторю ще раз лінійку.”

Більше не сказав ні слова,
Бо вже писанка готова.

ЕКО

МИШАЧА ВІЙНА

(Оперета для Лялькового Театру)

Ява 4.

(Всі мишки вбігають у хатинку)

МИШКА-МАТИ

Мусимо kota прогнати —
Геть розбийника із хати!

(Лунає дзвінок)

ТРЕТЯ І ЧЕТВЕРТА МИШКИ

Иде! Вже йде!..

(Всі мишки кидаються врозтіг, крім
Першої мишки, яка підбігає до те-
лефону)

МИШКА-МАТИ

Сестри! Це по телефону
Обізувалася ворона!
Досить вічно утікати
Із своєї хати!

(Мишки повертаються)

МИШКА-МАТИ

Тож не гаймо ми часу:
Доки кіт прилізе,
Куймо швидко ковбасу
З криці і заліза!

(Мишки кують залізну „ковбасу”)

ДРУГА МИШКА

Як укусить ледар-кіт —
Більш не прийде на обід!

МИШКА-МАТИ

Є й дзвінок — гуде, мов дзвін,
Хоч кого злякає він!(Мишки гіпляють „залізну ковба-
су” поблизу люстра. Перша мишка
має з собою дзвіночок. Чути шум,
щось наближається. Мишки розбі-
гаються, але, як тільки влітає во-
рона, всі вибігають із схованок).

Ява 5.

(Влітає ворона)

ПІСНЯ ВОРОНИ

Andante

ВОРОНА

p ХОЧ СТАРА ВЖЕ КРА-КРА-КРА, ЗНА-ЛА ВІЙ - НИ,

sfz

ЗНА-ЛА ДИМ, ТА ВО-РО - НА ЗНАД ДНІПРА ДО-ПО-МО - ЖЕ МО-ЛО-ДИМ.

ХОР

ОЙ, ВО-РО - НА ЗНАД ДНІПРА ДО-ПО-МО - ЖЕ МО-ЛО-ДИМ. СПІЛЬНО СТА-НЕМ

ВОРОНА

КРА-КРА-КРА, ЗГИНЬ МАРЮ - КО НА-ВІС-НА! ДЛЯ СПОКО - Ю І ДО-БРА,

Р.Л.1973
Ч.1813-1

ХОР

ВО-РОНА НАМ НЕ СТРАШНА! ДЛЯ СПОКО - Ю І ДОБРА БО-РОТЬБА НАМ

НЕ СТРАШНА! ДЛЯ СПОКО - Ю І ДОБРА БО-РОТЬБА НАМ НЕ СТРАШНА!

Р.Л.1973
Ч.1813-2

ВОРОНА

Не турбуйтеся, малі друзі,
Ми віддячимо котюзі...

ВСІ МИШКИ

По заслузі?

ВОРОНА

По заслузі!

(Ворона обдумує оборонний план)

ПІСНЯ ВОРОНИ

(Сольо з хором)

Хоч стара вже, кра-кра-кра! —
Знала війни, знала дим,
Та ворона з-над Дніпра —
Допоможе молодим!

ХОР МИШОК

Ой, ворона з-над Дніпра —
Допоможе молодим!

ВОРОНА

Спільно станем, кра-кра-кра! —
Згинь, марюко навісна!
Для спокою і добра —
Боротьба нам не страшна!

ХОР МИШОК

Для спокою і добра —
Боротьба нам не страшна!

В С І

Для спокою і добра —
Боротьба нам не страшна!

ВОРОНА

Є у глечик у сметана?

МИШКА-МАТИ

Всю давно з'їв кіт поганий!

ВОРОНА

Ну й гаразд: я в глечик сяду —
Кіт підійде на принаду!...
Справа станеться не та —
Кіт позбудеться... хвоста!

ВСІ МИШКИ

Кіт позбудеться... хвоста!

ДРУГА ПІСНЯ МИШОК

СКОРО І ВЕСЕЛО

ДУЖЕ РИТМІЧНО

МИШКИ

ТРА - ТА - ТА, ТРА - ТА - ТА, ВСЕ ГО-ГО - БЕ ДЛЯ КО - ТА:

РА.1973
Ч.1814-1

КОВ - БА - СА ЗА - ЛІЗ - НА І ВО - РО - НА ГРІЗ - НА, І ДЗВІ - НОК ГУ -

ДЕ ЯК ДЗВІН. ХОЧ КО - ГО ЗАЯ - КА - Ї ВІН! ТРА - ТА - ТА, ТРА - ТА - ТА,

ВОРОНА

(Сідає в глезик або ховається за нього)

ВОРОНА

Добрий день, мої подруги!
Що тут сталося?

ТРЕТЯ І ЧЕТВЕРТА МИШКИ

Наруга!!!

ДРУГА МИШКА

Пані, кіт-чорнохвіст
Хвалиться, що нас поїсть!

ВСІ МИШКИ

О, візьміть під оборону
Нас, добродійко вороно!
Ми віддячимося котюзі...

ВСІ МИШКИ

По заслuzі! По заслuzі!

(Ворона виглядає з глезика, а мишки танцюють колом, потім співають)

ДРУГА ПІСНЯ МИШОК

Тра-та-та,
Тра-та-та,
Все готове для kota:

Музична партитура для пісні. Включає вокальну лінію з українськими літерами та фортепіанний супровід. Текст пісні: ВЖЕ НЕ СТРАШНО НАМ КОТА! Є В НАС ОБОРОНА, КРИЛАТА ВОРОНА! ГЕТЬ, КОТЮЗИ МИ ГУКНЕМ І ЯК ДРУЗИ ЗАЖИВЕМО!

Ковбаса залізна
І ворона грізна,
І дзвінок гуде, як дзвін, —
Хоч кого злякає він!

Тра-та-та,
Тра-та-та,
Вже не страшно нам kota:
Є в нас оборона,
Крилата ворона, —
Геть! — котюзі ми гукнем,
І як друзі заживемо!

(Чути шум, гуркіт, крики „М'яв! М'яв!..” Ворона ховається в глезик, мишки в нірках-схованках).
(Закінчення буде)

К. ПЕРЕЛІСНА

ЦІВ - ЦВІРІНЬ

Ців-цвірінь! Цвірінь-цвірінь!
Сніг розтав — журбу покинь!
Вітру, холоду нема,
Утекла від нас зима.

Бачиш? — Ців-цвірінь! Ців-цвів!
На паркан комарин сів,
Тут ось мушка, гусинь там,
Це все їжа горобцям.

Хтось насипав і крихіт,
Є, хоч там дримає кіт,
Ти не бійся! Ців-цвірінь!
Це — для нас! Журбу покинь!

ЛИСИЧКА СЕСТРИЧКА

9. ОДИН МУДРИЙ ВАРТІСНІШИЙ ЗА СТО ДУРНИХ

Був собі парубок та посіяв він баштан. Тільки було його, що той баштан, але й того він не жалував. Хто йде шляхом, змориться, попросить кавуна чи дині — він усім роздає.

Одного разу йде лисиця — така зморена та голодна.

— Дай, — каже до хлопця, — хоч чим душу відвести, бо пропадаю.

Пішов хлопець на баштан, вирвав найкращу диньку, розрізав ножом пополювині і подав лисиці. Уминає лисиця диньку соковиту і чує, як сили їй прибуває. Наїлася, подякувала та й каже:

— Чим же я тобі віддячу, парубче? Хочеш, висватаю за тебе царівну?

— Та де там! — каже парубок. — Хіба ж то може бути?

— Хто чого хоче, той зможе! — каже лисиця. — Треба лиш мізком у голові ворухити та й хитроців до розуму додати. Ти хлопець добрий і розумний, а хитроців я тобі своїх позичу та й здобудемо тобі царівну.

Сказала це лисиця й побігла до царя. Там її не пускають, виганяють, а вона таки в палату преться. Цар і почув.

— Що там за лемент? — питає. — Впустіть, хто там добивається!

От її й пропустили. Вона цареві до ніг:

— Царю-володарю! — каже. — Змилуйся, що я до тебе з недоброю вістю прийшла!

— З якою недоброю вістю? — питає цар.

— Так і так, — каже. — Була я у змія. Він хвалився, що буде твоє царство воювати, дочку твою візьме за себе. Та я, отже, прийшла тобі розказати.

— Ох, мені лихо! — ухопився цар за голову. А в мене ж і військо не готове.

Та на царедворців: — Гей, сякі-такі! Мене хочуть воювати, а ви нічого не знаєте!

Лаяв їх, лаяв, нічого робити. — Кличте раду! — гукнув.

Тут де не взялись міністри, генерали, сенатори, панства всякого поназбігалось. Радяться, радяться, як їм того змія воювати, нічого не владять: нема війська! А лисичка знов цареві в ноги падає.

— Царю-володарю, — каже, — ось що я тобі пораджу: є у мене цар-курінний. Як віддаси за нього дочку, він того змія звоює.

Цар і сюди кинувся, і туди кинувся, нічого робити!

— Як звоює, — каже, — то вже віддам!

(Продовження буде)

Пояснення-словничок: баштан — ділянка поля, на якій вирощують кавуни, дині (watermelon, cantalope or cucumber garden); зморитися — змучитися, втомитися (to be exhausted); душу відвести — підкріпитися, попоїсти; уминати — лакомо їсти (to eat greedily); царедворець — урядовець або високопоставлена особа на царському дворі (officer at court, courtier); змія — dragon; курінь — тут: будка (hut, barrack), в якій живе баштанник; курінний — людина, що живе у курені. Але слово курінь означає також військову частину (company), а курінний — військового старшини, що командує куренем (commander of company). Лисичка піддурила царя: вона говорила про парубка, що живе в курені й доглядає баштан, а цар думав, що вона говорить про військового старшини.

УСМІХНІМСЯ!

ТЕЖ ПРИЧИНА

Мама до Андрійка:

— Чи ти прочитав уже ті книжечки, що я купила тобі на іменини?

— Ні, мамо, я не міг їх читати.

— Чому?

— Бо ви, мамо, казали, що не можна доторкатись книжок брудними руками.

У ЛІСІ

Стояв собі над річкою невеличкий лісок. Росли там усякі дерева — дубочки, берези, вільхи, осики, сосни, ялини. Були ті дерева ще не дуже старі, та на них розвелось так багато всякої гусені та жучків, що пооб'їдали все листя, ще й на зиму під кору поховались, щоб кору точити.

Зажирилися дерева, ледве зиму перестояли. Ще сосни та ялини зеленіли, а всі інші дерева чорні стояли та зідхали:

— Ох! Усім іде весна, а нам біда!

— Біда! біда! — шепотіли сосни. — Скоро і нас та погань доконає...

Та як дуже сонечко пригріло, налетіло у лісок багато різних птахів і великих, і малих, — таких, що гусінь люблять їсти, а найбільш зозул та дятликів налетіло. Почали вони гнізда мостити — хто на гілці, хто в дуплі, хто при землі в кущиках. А галки й ворони на високих дубах собі гнізда поробили, щоб ніхто до них не добрався.

Незабаром у всіх гніздах маленькі пташенята запищали — їстки просять. Почали пташки по лісу літати, дітям їжу шукати. Дітки маленькі, не можуть ще зерняток клювати, треба їх чимось м'якеньким годувати. То яка пташка червячка з-під торішнього листя на землі витягне, яка гусінь з гілочки склює, яка жучка чи лялечку з-під кори видовбає, яка хрущика чи мушку пій-

має та все дітям несуть, годують, щоб швидше пір'ячко у них росло.

Швидко птахи усю гусінь у лісі обібрали, жуків-короїдів визбирали, лялечок та червячків поклювали. Зраділи дерева, що їх уже ніщо не гризе, почали нові листочки розгортати, нові гілочки пускати. Затишно та зелено стало в лісі, і над гніздечками тіні побільшало, не дуже сонечко пече пташат. Та від того пташкам роботи прибавилось: доводилось все далі літати, щоб дітям їжу роздобути — на поле, в садки, в інший ліс аж за річкою.

Кожна пташка своїм ділом зайнята, поспішає від гнізда на полювання, з полювання до гнізда. Ніколи й відпочити, а не те що з сусідами розмовляти. А тут Сорока прилетіла, на галявині сіла та як заскрегоче на весь ліс:

— Новина! Новина! Кре-че-че!

— Новина не втече! — сказав Дятель. — Почекаєш, новина — не жук! — та по дереву носом тук-тук.

— Яку-ку-ку? — спитала Зозуля, та чекати на відповідь не захотіла, швидше в садок полетіла, бо хоч вона малих дітей і не мала, так сама ласа до гусені була.

— Новину-у? — закинула мала Совка в дуплі. — Я сплю-ю! сплю-ю!

— Заховай свою новину! — кракнула Ворона, — Нам до неї байдуже.

— Ви розумні, та не дуже; — розсердилась Сорока. — Не хочете знати, що люди ідуть дерева рубати!

— Чії? чії? — злякано закричали Синички. Ва-аші! — сказала Сорока.

— Вига-а-душ! — махнула на неї крилом Галка.

— Сама чула! сама чула! — заскреготіла Сорока. — Ідуть рубати.

— Чим? чим? — запищали Чижики.

— Пилкою! — відповіла Сорока.

— От і неправда! — озвалась Ворона. — Пилкою пиляють, а рубають соки-ирою.

— Ді-і-ти! ді-і-ти! — заплакали Королики.

Всі пташки аж крилечками себе вдарили: у всіх були маленькі діти, у пушку або й зовсім ще голенькі. Що ж робити? Як їх від біди рятувати? Дерева порубають, гніздечка попадають, згинуть пташата.

Покинули пташки їжу для дітей шукати, над Сорокою літають, кричать:

— Що робити? що робити?

— Гна-а-ти! гна-а-ти! — озвалась Галка з дуба.

— А чим? чим? — закричали Чижики.

— Ки-ем! ки-ем! — гукнув Дятель.

— Ці-пом! ці-пом! — зацокотіли Синички.

— Гра-а-блями! гра-а-блями! — кракнула Ворона.

— З'ім! з'ім! з'ім! — запищав Чижик.

— Іду-ть! іду-ть! — застогнала Горличка на сосні.

Кинулись пташки хто куди, поховались і притихли.

А до лісу й справді люди прийшли з сокирами й пилками. Стали дерева оглядати, хтось сокирою по сосні стук! Хотів дізнатись, чи порожня вона всередині. А тут як здіймуться угору всі птахи, як залопотять крилами, як закричать, як зацвіріньчать:

„Чи це ті? Чи це ті? Ці! Ці! Тю! Тю! Тю! Бий, бий! Чим? Ці-пом! Ки-ем! Гра-а-блями!

А пташата у гніздах і собі на звесь ліс пишать, голодні! „Пі-і! Пі-і-і!”

— А цур вам! — закричали люди й вуха позатулювали. — Чого ви розкричались?! І де вас стільки тут набралось?

Оглянули вони ліс, дивуються:

— Що за диво? Восени ліс зовсім пропадав, казали рубати його треба, а він, гляньте, який зелений та густий стоїть.

— Це тому, — сказав старший із них, — що птахи усю гусинь об'їли. Бач, скільки тут пташат — треба ж усіх нагодувати... Не будемо цього лісу рубати, нема для чого. Тільки гнізда поруйнуємо, і нашим же садкам від того шкода буде!

Взяли люди на плечі свої сокири та пилки й пішли з лісу геть. А птахи — за ними, доганяють, крилами б'ють, кричать.

— Киш! Киш! — відбиваються люди. — Ми ж вас не чіпаємо! Годуйте своїх діток та ліс бережіть!

— Квит! — крикнув Дятель і полетів до свого дерева: — Тук-тук! А де ж тепер той жук?

Совка за ним, очима проти сонця блимнула та швидше у дупло, аж стогне: Сплю-ю! сплю-ю! сплю-ю!”

— Тсс! тсс! — замахала крилечками Синичка: — Спить! спить?

— Тю-ю-ю! — розсміялись Шпачки. — Спить? Спить?

А королики й Чижики на гілочках стрибають, цвіріньчать:

— Ці-лі! ці-лі! Жи-ві! жи-ві! всі! всі-і! всі-і-і!

Та тут пташата так розкричались, що пташки одразу згадали, що їм треба дітей годувати, і полетіли гусинь, червячків та комах шукати.

А про Сороку й забули. А вона хвостом крутнула й полетіла в село розказати, як вона пташок врятувала, не дала ліс рубати. Та вона так дуже кричала, що ніхто не хотів її слухати.

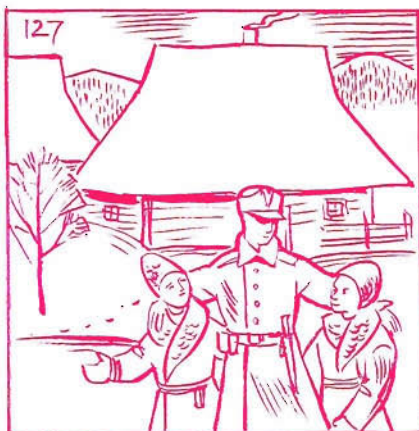
БОГДАН-СИЧОВИЙ СТІЛЕЦЬ

ІСТОРИЧНА КАЗКА

UKRAINIAN TALE BOHDAN-SICHOVY STRILETS

РОЗДІЛ X: ДИМ З-ПІД СНІГУ

CHAPTER X: SMOKE FROM UNDER THE SNOW

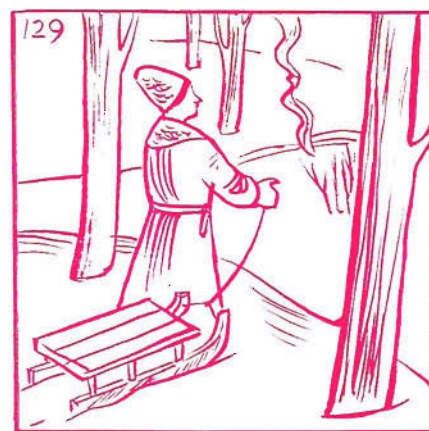
Стрілецька сотня була на постою в селі, де проживали Юра і Гнат.

The Sich Riflemen company was stationed in the village of Hnat and Yura.

Біля воріт Богданової квартири Юрко став розказувати йому недавно цікаву пригоду:

Standing near the gate of Bohdan's quarters, Yura was telling Bohdan about something unusual that he saw.

— У лісі був глибокий сніг, я збився з дороги і побачив дим, що виходив з-під землі...

"There was deep snow in the forest and I lost my way. Suddenly I saw smoke coming out from under the snow."

На другий день юнак Юра та стрілець Богдан про щось довго домовлялися.

Nex day, Yura and Bohdan were talking heatedly about something.

Найближчої ночі Богдан, надівши на плаща білу накидку з полотна, пішов у ліс. Юра, його помічник, показував дорогу.

That same night, Bohdan put a white sheet over his coat and, with Yura showing the way, went into the forest.

Густим молодняком пробралися вони на схил гори над неглибокою долиною. — Це там, де той кущ! — шепнув Юра.

Making their way through the dense saplings, Bohdan and Yura climbed up the slope of the mountain just over a shallow ravine. "It's near that bush," whispered Yura.

(Продовження буде)
(To be continued)